

บทที่ 3 ระเบียบวิธีการศึกษา

การศึกษาคูณภาพชีวิตการทำงานของพนักงานท่าอากาศยานเชียงใหม่ ผู้ศึกษาได้ดำเนินการตามระเบียบวิธีการศึกษาดังนี้

ขอบเขตการศึกษา

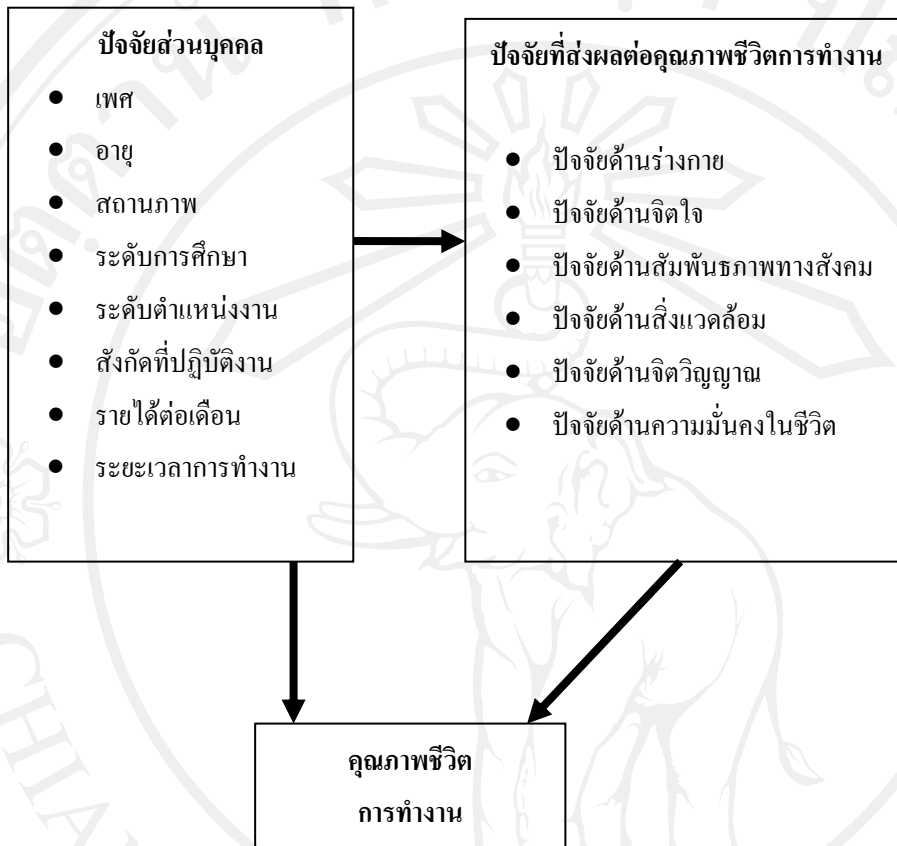
ขอบเขตเนื้อหา

ผู้ศึกษาได้กำหนดให้ท่าอากาศยานเชียงใหม่ เป็นหน่วยงานในการศึกษาเพื่อทำการศึกษถึงปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพชีวิตการทำงาน และระดับคุณภาพชีวิตการทำงานของพนักงานท่าอากาศยานเชียงใหม่ โดยพิจารณาประเมินระดับความคิดเห็นของพนักงานตามมาตรฐานระบบการบริหารจัดการคุณภาพชีวิตการทำงานในองค์กร (Management System of Quality of Work Life: MS-QWL) ซึ่งปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพชีวิตการทำงาน 6 ด้าน (สถาบันเสริมสร้างขีดความสามารถมนุษย์, 2552: ออนไลน์) ได้แก่ ด้านร่างกาย ด้านจิตใจ ด้านสัมพันธภาพทางสังคม ด้านสิ่งแวดล้อม ด้านจิตวิญญาณ และด้านความมั่นคงในชีวิต และศึกษาระดับคุณภาพชีวิตการทำงานจากคุณภาพชีวิตการทำงานในภาพรวม รวมถึงเปรียบเทียบปัจจัยส่วนบุคคล กับปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพชีวิตการทำงาน ทั้ง 6 ปัจจัย และศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพชีวิตการทำงาน 6 ด้าน กับคุณภาพชีวิตการทำงานในภาพรวม

ขอบเขตประชากร

ประชากรของการศึกษาคครั้งนี้คือ พนักงานท่าอากาศยานเชียงใหม่ทั้งหมด รวมทั้งสิ้น 177 คน ข้อมูล ณ วันที่ 1 ตุลาคม 2553 ผู้ศึกษาได้รับการตอบกลับคืนมาจำนวนทั้งสิ้น 174 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 98.31

กรอบแนวคิดในการศึกษา

วิธีการศึกษา

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ข้อมูลที่น่ามาประกอบการศึกษาแบ่งออกเป็น 2 ประเภท คือ

- 1) **ข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Data)** เก็บรวบรวมข้อมูล โดยใช้แบบสอบถาม (Questionnaire) เก็บข้อมูลจากพนักงานท่าอากาศยานเชียงใหม่ ทั้งหมดจำนวน 177 คน
- 2) **ข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data)** รวบรวมจากหนังสือ ตำรา เอกสาร บทความทางวิชาการต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง และการค้นคว้าข้อมูลผ่านระบบอินเทอร์เน็ต เพื่อเป็นข้อมูลประกอบในการศึกษา

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษานี้ คือ แบบสอบถาม ประกอบด้วย 3 ส่วน คือ

ส่วนที่ 1 คำถามเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม ประกอบด้วย เพศ อายุ สถานภาพ ระดับการศึกษา ระดับตำแหน่งงาน สังกัดที่ปฏิบัติงาน รายได้ และระยะเวลาในการทำงาน

ส่วนที่ 2 คำถามเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพชีวิตการทำงานทั้งหมด 6 ด้าน และคำถามเกี่ยวกับคุณภาพชีวิตการทำงานในภาพรวม ได้แก่

1. ด้านร่างกาย	จำนวน	7	ข้อ ได้แก่	ข้อ 1 - 7
2. ด้านจิตใจ	จำนวน	9	ข้อ ได้แก่	ข้อ 8 - 16
3. ด้านสัมพันธภาพทางสังคม	จำนวน	9	ข้อ ได้แก่	ข้อ 17 - 25
4. ด้านสิ่งแวดล้อม	จำนวน	9	ข้อ ได้แก่	ข้อ 26 - 34
5. ด้านจิตวิญญาณ	จำนวน	11	ข้อ ได้แก่	ข้อ 35 - 45
6. ด้านความมั่นคงในชีวิต	จำนวน	8	ข้อ ได้แก่	ข้อ 46 - 53
และคุณภาพชีวิตการทำงานในภาพรวม	จำนวน	1	ข้อ ได้แก่	ข้อ 54

โดยมีลักษณะคำถามปลายปิดแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ให้เลือกตอบตามระดับความคิดเห็นจากเห็นด้วยมากที่สุด เห็นด้วยมาก เห็นด้วยปานกลาง เห็นด้วยน้อย และเห็นด้วยน้อยที่สุด ตามลำดับ โดยมีทั้งข้อความเชิงบวก (Positive) หมายถึง ความหมายของข้อความนั้นสอดคล้องกับความหมายของตัวแปรที่ต้องการวัด และข้อความเชิงลบ (Negative) หมายถึง ความหมายของข้อความนั้นตรงข้ามกับความหมายของตัวแปรที่ต้องการวัด เพื่อป้องกันการมีอคติ (Bias) ในการตอบแบบสอบถาม

ส่วนที่ 3 ข้อเสนอแนะที่เกี่ยวข้องกับคุณภาพชีวิตการทำงานของพนักงานท่าอากาศยานเชียงใหม่ โดยลักษณะของแบบสอบถามเป็นแบบให้เติมข้อความ

การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้

ทำการวิเคราะห์และประมวลผลข้อมูลที่รวบรวมได้จากประชากรที่ใช้ในการศึกษาทั้งหมด โดยใช้สถิติในการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

ส่วนที่ 1 เป็นคำถามที่เกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคล จะนำข้อมูลมาแจกแจงความถี่ (Frequency) หาค่าร้อยละ (Percentage) แยกตามเพศ อายุ สถานภาพ ระดับการศึกษา ระดับตำแหน่งงาน สังกัดที่ปฏิบัติงาน รายได้ต่อเดือน และระยะเวลาการทำงาน

ส่วนที่ 2 นำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์โดยใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) โดยหาค่าคะแนนเฉลี่ย (Means) ค่าร้อยละ (Percentage) เป็นรายชื่อ รายด้าน และนำข้อมูลมาแปลผลเป็นคะแนน เพื่อหาระดับคุณภาพชีวิต ดังนี้

ระดับความคิดเห็น	คะแนน	
	คำถามเชิงบวก	คำถามเชิงลบ
เห็นด้วยมากที่สุด	5	1
เห็นด้วยมาก	4	2
เห็นด้วยปานกลาง	3	3
เห็นด้วยน้อย	2	4
เห็นด้วยน้อยที่สุด	1	5

- คำถามเชิงลบ มีทั้งหมด 3 ข้อ ดังนี้

ปัจจัยด้านร่างกาย ข้อที่ 2 ในปีที่ผ่านมา ท่านได้เจ็บป่วยรุนแรงจนต้องนอนโรงพยาบาล
 ปัจจัยด้านจิตวิญญาณ ข้อที่ 39 ท่านมีความคิดที่จะลาออก ไปหางานทำใหม่
 ปัจจัยด้านความมั่นคงในชีวิต ข้อที่ 47 ท่านสามารถจัดการกับรายจ่ายหรือหนี้สินได้อย่างเหมาะสม

โดยมีเกณฑ์การแปลผล โดยทำการหาค่าคะแนนเฉลี่ยและแปลความหมายของคะแนนทั้ง 5 ระดับค่าเฉลี่ย ด้วยวิธีการคำนวณอัตราภาคชั้นเพื่อแบ่งช่วงระดับค่าเฉลี่ย (กัลยา วานิชบัญญัติ, 2547: 29) ดังนี้

$$\frac{\text{คะแนนสูงสุด} - \text{คะแนนต่ำสุด}}{\text{จำนวนชั้น}} = \frac{5-1}{5} = 0.8$$

กำหนดเกณฑ์การแปลผลจากค่าเฉลี่ยของความคิดเห็นในแต่ละระดับ ที่มีต่อปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพชีวิตการทำงาน 6 ด้าน ดังนี้

ระดับคะแนนเฉลี่ย	แปลผลระดับความคิดเห็น
4.21 – 5.00	มีความคิดเห็นอยู่ในระดับเห็นด้วยมากที่สุด
3.41 – 4.20	มีความคิดเห็นอยู่ในระดับเห็นด้วยมาก
2.61 – 3.40	มีความคิดเห็นอยู่ในระดับเห็นด้วยปานกลาง
1.81 – 2.60	มีความคิดเห็นอยู่ในระดับเห็นด้วยน้อย
1.00 – 1.80	มีความคิดเห็นอยู่ในระดับเห็นด้วยน้อยที่สุด

กำหนดเกณฑ์การแปลผลจากค่าเฉลี่ยของความคิดเห็นในแต่ละระดับ ที่มีต่อคุณภาพชีวิตการทำงาน ดังนี้

ระดับคะแนนเฉลี่ย	แปลผลระดับคุณภาพชีวิตในการทำงาน
4.21 – 5.00	มีคุณภาพชีวิตในการทำงานอยู่ในระดับมากที่สุด
3.41 – 4.20	มีคุณภาพชีวิตในการทำงานอยู่ในระดับมาก
2.61 – 3.40	มีคุณภาพชีวิตในการทำงานอยู่ในระดับปานกลาง
1.81 – 2.60	มีคุณภาพชีวิตในการทำงานอยู่ในระดับน้อย
1.00 – 1.80	มีคุณภาพชีวิตในการทำงานอยู่ในระดับน้อยที่สุด

ส่วนที่ 3 วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติเชิงอนุมาน (Inferential Statistics) เพื่อการศึกษาดังต่อไปนี้

สถิติวิเคราะห์ค่าที (Independent T-test) ใช้เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลด้านเพศ กับปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพชีวิตการทำงาน 6 ด้าน และคุณภาพชีวิตการทำงานในภาพรวม

การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (Analysis of Variance: One-way ANOVA) ใช้เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลด้านอายุ สถานภาพสมรส ระดับการศึกษาสูงสุด ระดับตำแหน่งงาน สังกัดที่ปฏิบัติงาน รายได้ต่อเดือน และระยะเวลาการทำงาน กับปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพชีวิตการทำงาน 6 ด้าน และคุณภาพชีวิตการทำงานในภาพรวม และเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีการทดสอบแบบ Least Significant Different (LSD)

การวิเคราะห์สหสัมพันธ์ (Correlation Analysis) นั้น เลือกใช้การหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน ซึ่งเป็นการหาค่าความสัมพันธ์ของตัวแปรสองตัวที่เป็นอิสระต่อกัน (ชูศรี วงศ์รัตน์, 2541: 314) โดยมีการกำหนดค่าตัวแปรในสมการ ดังนี้

$$r_{xy} = \frac{N \sum xy - (\sum x)(\sum y)}{\sqrt{[N \sum x^2 - (\sum x)^2][N \sum y^2 - (\sum y)^2]}}$$

เมื่อ	r_{xy}	แทน	ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน
	$\sum X$	แทน	ผลรวมของข้อมูลที่วัดได้จากตัวแปรที่ 1 (x)
	$\sum Y$	แทน	ผลรวมของข้อมูลที่วัดได้จากตัวแปรที่ 2 (y)
	$\sum XY$	แทน	ผลรวมของผลคูณระหว่างข้อมูลตัวแปรที่ 1 และ 2
	$\sum X^2$	แทน	ผลรวมของกำลังสองของข้อมูลที่วัดได้จากตัวแปรที่ 1
	$\sum Y^2$	แทน	ผลรวมของกำลังสองของข้อมูลที่วัดได้จากตัวแปรที่ 2
	N	แทน	ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง

โดยที่ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์จะมีค่าระหว่าง $-1 < r < 1$ ดังนี้

1. ค่า r เป็นลบ แสดงว่า X และ Y มีความสัมพันธ์ในทิศทางตรงกันข้าม คือ ถ้า X เพิ่ม Y จะลด แต่ถ้า X ลด Y จะเพิ่ม
2. ค่า r เป็นบวก แสดงว่า X และ Y มีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกัน คือ ถ้า X เพิ่ม Y จะเพิ่มด้วย แต่ถ้า X ลด Y จะลดลงด้วย
3. ถ้า r มีค่าเข้าใกล้ 1 หมายถึง X และ Y มีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกัน และมีความสัมพันธ์กันมาก
4. ถ้า r มีค่าเข้าใกล้ -1 หมายถึง X และ Y มีความสัมพันธ์ในทิศทางตรงกันข้าม และมีความสัมพันธ์กันมาก
5. ถ้า $r = 0$ แสดงว่า X และ Y ไม่มีความสัมพันธ์กันเลย
6. ถ้า r เข้าใกล้ 0 แสดงว่า X และ Y มีความสัมพันธ์กันน้อย

กำหนดเกณฑ์การแปลความหมายค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (ชูศรี วงศ์รัตน์, 2541: 316) ดังนี้

ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r)	แปลผล
0.91-1.00	มีความสัมพันธ์ระดับสูงมาก
0.71-0.90	มีความสัมพันธ์ระดับสูง
0.31-0.70	มีความสัมพันธ์ระดับปานกลาง
0.01-0.30	มีความสัมพันธ์ระดับต่ำ
0.00	ไม่มีความสัมพันธ์กัน

การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ (Multiple Linear Regression) เป็นการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของตัวแปรหลายตัว มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาว่าปัจจัยหรือตัวแปรอิสระตัวใดบ้างที่ส่งผลหรือมีอิทธิพลต่อตัวแปรตาม (กัลยา วานิชบัญชา, 2552: 355) ในที่นี้จะนำมาใช้สำหรับวิเคราะห์เพื่อวัดระดับอิทธิพลของปัจจัยทั้ง 6 ด้าน ที่ส่งผลต่อคุณภาพชีวิตการทำงานในภาพรวม กำหนดค่าตัวแปรในสมการ ดังนี้

$$Y = b_0 + b_1X_1 + b_2X_2 + b_3X_3 + b_4X_4 + b_5X_5 + b_6X_6$$

เมื่อ Y = คุณภาพชีวิตในการทำงานในภาพรวม

b_0 = ค่าคงที่

$b_1, b_2, b_3, b_4, b_5, b_6$ = ค่าสัมประสิทธิ์การถดถอย (Regression Coefficient) ของตัวแปร $X_1, X_2, X_3, X_4, X_5, X_6$

X_1 = ปัจจัยด้านร่างกาย

X_2 = ปัจจัยด้านจิตใจ

X_3 = ปัจจัยด้านสัมพันธภาพทางสังคม

X_4 = ปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อม

X_5 = ปัจจัยด้านจิตวิญญาณ

X_6 = ปัจจัยด้านความมั่นคงในชีวิต

โดยสัมประสิทธิ์การถดถอยคือค่าที่บอกให้ทราบว่าเมื่อค่าของตัวแปรอิสระเปลี่ยนแปลงไป 1 หน่วย ค่าของตัวแปรตามจะเปลี่ยนไปกี่หน่วย

สถานที่ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการศึกษาครั้งนี้ ใช้สถานที่ในการดำเนินการศึกษาและรวบรวมข้อมูล ได้แก่ สำนักงานท่าอากาศยานเชียงใหม่ และคณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

ระยะเวลาที่ใช้ในการศึกษา

การศึกษานี้ใช้เวลาในการรวบรวมข้อมูล สร้างแบบสอบถาม เก็บรวบรวมข้อมูล วิเคราะห์ข้อมูลและสรุปผล จัดทำและนำเสนอรายงาน โดยใช้เวลารวมทั้งสิ้น 10 เดือน ตั้งแต่เดือนพฤศจิกายน 2553 – สิงหาคม 2554